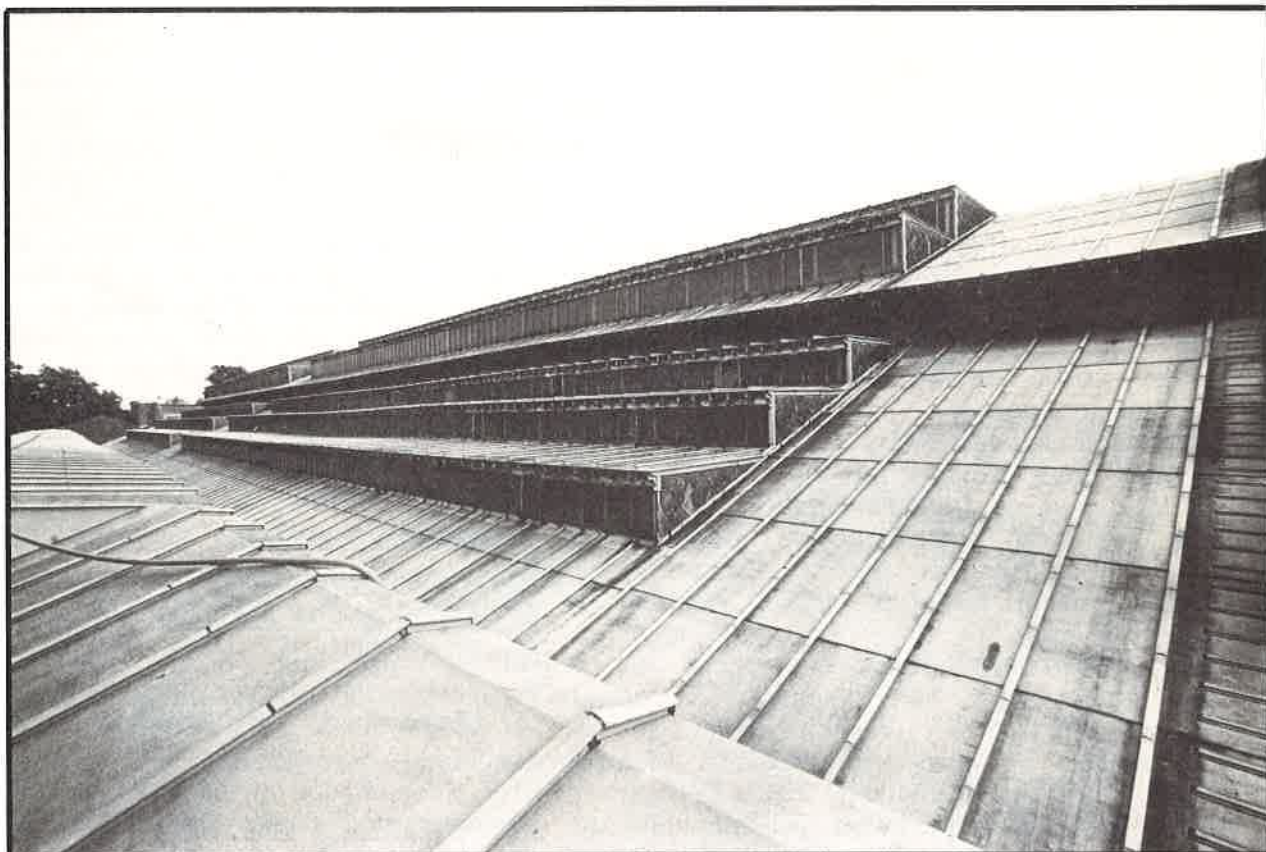

HET FLORALIENPALEIS : TOEKOMSTIG MUSEUM VOOR INDUSTRIELE ARCHEOLOGIE EN TEXTIEL ? _____

Tot 1908 grepen de Gentse *Floralien* plaats in de zalen van het Casino, aan de Coupure.

Steeds meer liet zich de noodzaak voelen naar grotere ruimtes uit te zien teneinde de toenemende stroom bezoekers op te vangen.

Vooraf ter gelegenheid van de Internationale Tentoonstelling van 1913, en door de uitbreiding die de tuinbouw had genomen, moesten grotere en waardiger gebouwen worden gezocht om in de toekomst deze bloemen- en plantenmanifestaties te kunnen laten doorgaan.

De *Kring Van Houtte*, rond 1913 één der grootste tuinbouwmaatschappijen van Gent was de stuwende kracht achter deze buitengewone *Floralien* onder toezicht van de Koninklijke Maatschappij voor Land- en Tuinbouw van Gent. Een eerste idee, het Casino tussen de Coupure en Twaalfkameren met een nieuwe tentoonstellingshalle uit te brei-

den, werd in de gemeenteraad verworpen voor de inplanting op de plaats van de ontmantelde Citadel in het gelijknamig park, in het hart van de werelddtentoonstellingsterreinen zelf.

Architect Oscar Van de Voorde, directeur van de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten en ontwerper van het Gents Paviljoen op de werelddtentoonstelling van Brussel (1910), kreeg de opdracht toebedeeld dit *Paleis van de Tuinbouw en de Feesten* te ontwerpen. Het ontwerp werd voorgesteld in de Handelsbeurs op de Kouter in augustus 1911 en droeg de algemene goedkeuring van het publiek weg.

Er werd gekozen voor een opbouw in duurzame materialen i.p.v. de tijdelijke constructies die men elders in het kader van de werelddtentoonstelling optrok. Op deze wijze zou de Tuinbouwmaatschappij na deze tentoonstelling het gebouw aan de stad Gent overdragen.

De oorspronkelijk beglaasde zadeldakvormige lantaarn werd na 1945 vervangen door een trapvormige constructie (foto Verstraete - HAISG).

Detailfoto van het bovenste gedeelte van de driescharnierspant (foto Verstraete - HAISG).

Het Floraliënpaleis of Feestpaleis was ten oosten en ten westen gevat tussen twee ovale "brasseries-restaurants" die in de toekomst zouden toelaten dit gebouw voor allerlei manifestaties zoals handelsbeurzen, te gebruiken. Deze gelagzalen zouden via brede wandelgangen en monumentale trapzalen verbonden worden met een centrale feestzaal.

Al deze functies omsloten een immense hal van 170 meter lang en 100 meter breed.

Deze zaal moest in het oorspronkelijk opzet driebeukig zijn, met een centrale overspanning van 40 meter en twee zijbeuken van resp. 10 meter. Tegenover de feestzaal, aan de overzijde van de grote hal bestemd tot *koude serre*, moest een *warme serre* (orangerie), van 75 bij 60 meter worden aangebouwd. Tussen de uitersten van de grote hal, en hogervermelde *brasseries*, plande Van de Voorde nog twee kleinere hallen,

van 45 bij 30 meter.

In het kader van de internationale- en wereldtentoonstellingen refereert de grote hal rechtstreeks naar de bekende Hal der Machines van de wereldtentoonstelling te Parijs in 1889, doch kleiner van afmetingen (40 m t.o.v. 115 m overspanning !)

De merkwaardige ommezwaai in gebruik van een driebeukige halle (gedragen door gietijzeren zuilen, 8 meter hoog), naar een driescharnier-vakwerk-boogspant (één enkele overspanning met smalle zijbeuken) is te danken aan het ter beschikking zijn van 4 spanten van dit laatste type. Deze waren, naar verluid afkomstig van een opgeschorte bestelling voor een stationshal in (voormalig) Belgisch Congo.

(Voor welke stad deze hal bestemd was kon nog niet achterhaald worden).

Het Waals metaalconstructiebedrijf Léon Hiard te Haine-St.-Pierre stelde deze

spanten ter beschikking, en op hetzelfde model werden (door hetzelfde bedrijf ?) nog 14 spanten geleverd, evenwel zonder het fabrieksmerk in gietijzer : "Cie Centrale de Construction Léon Hiard - Administrateur-Directeur - Voitures, wagons, ponts, charpentes - Haine-St.-Pierre - Belgique". In 1919, enkele jaren na het sluiten van de Gentse Internationale Tentoonstelling komt het probleem van het herbruik van de resterende gebouwen, in casu het zg. "Floralienpaleis" in het Citadelpark, ter sprake. Door de monumentaliteit en de beschikbare oppervlakte gaat de interesse al gauw in de richting van een (permanente) handelsfunctie uit.

In Vooruit van 5 maart 1919 staat te lezen : *Eene Leipziger foore te Gent : Iedereen weet wat eene reusachtige handelsinrichting de Foore van Leipzig was voor Duitschland, eene inrichting dank van dewelke men van tijd tot tijd in zeer uitgestrekte gebouwen, die er opzettelijk voor opgetrokken werden, eene bewonderenswaardige tentoonstelling hield van alle nieuwigheden, uitvindingen en schepingen van de nijverheden - eene tentoonstelling in dewelke de heele Europeesche handel alle jaren aanzienlijke aankopen en bestellingen ging doen.*

In den oorlogstijd is er in de meeste lander der Entente eene beweging ontstaan ten voordeele van eene dergelijke inrichting, die voor doel zou moeten hebben om den Europeesche handel heelemaal te verlossen van deze soort voogdijschap der Duitschers.

Handels- en nijverheidsfooren worden zelfs zowat overal op touw gezet.

In Holland heeft men sedert 1916 de zoogenaamde jaarbeurs ingericht, die ook eene grooten bijval bekomen heeft. Verleden jaar telde men reeds meer dan 5.000 deelnemers aan de tentoonstelling.

Eene dergelijke handelsfoore zal dit jaar gehouden worden in Bordeaux en men spreekt ervan om ze ook in andere Fransche steden te houden.

Terwijl de toezichter der Gentsche foore zich druk bezig hield met een ontwerp voor eene handels- en nijverheidsfoore, kwam een onzer handelskringen voor den dag met een plan dat ter studie is gelegd.

Ons collegie van burgemeester en schepenen, dat al het mogelijk wil doen om ook den Gentschen handel en de Gentsche nijverheden op te helpen, heeft op voorstel van den heer burgemeester de heeren Lievevrouw-Coopman, toezichter, en Armand Casiers, voorzitter van de syndikale kamer der Gentsche voedingsnijverheden naar de Hollandsche stad Utrecht gezonden om ter plaatse de inrichting, de werking en de uitslagen der aldaar gehouden handels- en nijverheidsfoore te onderzoeken en te beschrijven.

Voor eene dergelijke tentoonstelling van deze soort in onze stad schijnen plaats en lokalen klaar aangewezen : het Feestpaleis in het park met de bijgebouwen van Flandria Palace, die er uitsers voor geschikt en best voor gelegen zijn.

Gent zou zich dus aansluiten bij deze internationale "jaarbeurs"-trend, om het succes aan de tentoonstelling van 1913 jaarlijks - zij het dan in bescheiden mate - te herhalen.

Van het oorspronkelijk uitzicht der gebouwen is na jarenlange aanpassingen voor deze jaarbeurzen allerhande niet veel meer behouden. Na WO II werden een nieuw "Casino"gebouw en recent een nieuw Congrespaleis opgetrokken, naast een groot aantal functionele verbouwingen en hallen.

De vroegere orangerie werd reeds in de loop der jaren 1920 verbouwd tot wintervelodroom ('t Kuipke).

Enkel de imposante constructie van de centrale hal bleef nagenoeg intact, en zou een geschikt kader vormen voor een Gents industriemuseum.

In recente persberichten van het stadsbestuur werd een dergelijke toekomstige functie vooropgesteld, een museumpool samen met het Museum voor Hedendaagse Kunst, in het prachtig kader van het Citadelpark.

Een toekomstig museum voor de Geschiedenis van de Industriële Maatschappij (foto Verstraete - HAISG)